

OPETUSMINISTERIÖ
25.02.2010

Hallintovaliokunnalle

Asia: Opetusministeriön lausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle asiassa HE 106/2009 vp. ampuma-aselain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta ym.

Lausuntonaan opetusministeriö ilmoittaa seuraavaa:

Opetusministeriö pitää tärkeänä hallituksen esityksen mukaista tavoitetta eli aseturvallisuuden lisäämistä. Tähän tavoitteeseen pyritään esityksen mukaan mm. viranomaisten yhteistoimintaa ja tiedonvaihtoa lisäämällä, ikärajoja nostamalla, vahvistamalla ohjatun harrastustoiminnan asemaa sekä selkeyttämällä sääntelyä.

Hallituksen esityksessä esitetään muun muassa käsiasekiväärin alaikärajan nostamista 20 vuoteen. Opetusministeriö pitää myönteisenä esitystä ikärajan nostamisesta. Kauhajoen koulusurmien tutkintalautakunnan raportissa 17.2.2010 esitetään, että puoliautomaattiasemat kerätään pois eikä uusia lupia enää myönnetä. Opetusministeriö katsoo, että tutkintalautakunnan suositus on syytä ottaa tarkasteluun aselainsäädännön kehittämisen jatkotyössä. Tutkintalautakunnan suositus mahdollistaa yksittäislaukauksia ampuvien aseiden käytön ampumaurheilussa ja muussa toiminnassa kuten metsästyksen yhteydessä.

Hallitus esittää ampumaurheilun ja -harrastuksen tarkempaa kontrollia, niin että hankkimisluvan voisi saada vain henkilö, joka olisi yhdistyksen 4 §:n mukaisen luvan saaneen yhdistyksen jäsen. Lakiesityksen 45 §:n mukaisesti hakijan on esitettävä harrastuksesta luotettava selvitys. Tällaisen ampumaharrastuksen kontrollin tulisi olla jatkuvaa. Tämä vähentänee riskiä väärinkäytöksiin ja häiriökäyttäytymiseen.

Opetusministeriö pitää myönteisenä ehdotusta käsiaseiden lupaperusteiden tarkentamisesta. Opetusministeriö pitää tärkeänä, että lupakäytäntöä koskevissa ratkaisuissa otettaisiin huomioon hakijan saama harjoitus ja koulutus ampumaurheilusta vastaavien järjestöjen piirissä. Edelleen opetusministeriö korostaa ampumaurheilujärjestöjen esittämien näkökohtien huomioonottamista lakia säädettäessä.

Yhdistysten roolin vahvistaminen on omiaan lisäämään ampumaharrastuksen myönteistä yhteisöllisyyttä ja edistää myös koulutuksellisten ja kasvatuksellisten keinojen käyttömahdollisuuksia aseharrastuksen ohjaamisessa. Vapaaehtoisen seuratoiminnan piirissä kehittynyt aseturvallisuuden ja sen edistämisen kulttuuri ja käytännön koulutustoiminta on yksi tärkeä elementti aseturvallisuuden lisäämisessä.

Suomen Ampujainliitto ry:n mukaan alle 20-vuotiaita ampumaurheilun harrastajien määrä on 4000. Suomen Ampumaurheiluliiton piirissä kilpailulisenssillä kilpailee vuosittain n. 1800 lasta ja nuorta. Noin 100 seurassa on ampumakoulu, ja vuosittain n. 10 - 14 000 koululaista käy radoilla tutustumassa ampumaurheiluun. Lasten ja nuorten ampumaurheilussa kiinnitetään erityistä huomiota turvallisuusnäkökohtiin ja eettisiin periaatteisiin. Tavoitteena on tarjota hyvää, kasvattavaa ja turvallista toimintaa.

Ampumaurheilu on yksi liikuntamuodoistamme. Ammunta kuuluu kesäolympia- ja paralympiakisojen ohjelmaan. Lisäksi ampumahiihto on olympialaisten sekä paralympialaisten talvikisojen ohjelmassa. Suomella perinteisesti näissä lajeissa on ollut hyvä menestys, ampumaurheilu on ollut 2000-luvulla kaikista kesälajeistamme kansainvälisesti menestyneimpiä.

Opetusministeriö tukee toiminta-avustuksin Suomen Ampumahiihtoliittoa, Suomen Ampumaurheiluliittoa, Suomen Metsästäjäliittoa sekä Reserviläisurheiluliittoa.

Ampumaurheilun harrastamisessa on otettava useita muita lajeja tarkemmin huomioon erilaiset varo- ja muut turvallisuutta edistävät toimenpiteet.

Opetusministeriö on osaltaan pyrkinyt edistämään turvallisuuden parantamista tukemalla muun muassa AMPU-hankkeen osana olevaa niin sanottua Shooting Cardin eli ampumakortin käyttöönottohanketta. Peruselementtinä tässä hankkeessa on se, että kaikille ammuntaa harrastaville luotaisiin yhtenäinen peruskoulutus turvalliseen ja vastuuntuntoiseen ampumaharrastuksen aloittamiseen.

Lisäksi opetusministeriön myöntämällä määrärahalla Suomen Ampumaurheiluliitto yhdessä opetus-, sisäasiain- ja ympäristöministeriön sekä puolustusvoimien ja Suomen Ympäristökeskuksen kanssa on laatinut vuonna 2005 Ampumarataoppaan, joka on julkaistu opetusministeriön liikuntapaikkajulkaisusarjassa.

Monilla syrjäisillä alueilla metsästys on tärkeimpiä nuorten poikien harrastusmuotoja. Metsästysharrastuksella on syrjäseuduilla merkittävä syrjäytymistä estävä ja yhteisöllistävä vaikutus.

On myös muistettava, että ampumaurheilua voidaan kehittää uusilla tekniikoilla, kuten laseraseilla, joiden vaarallisuus ei välttämättä ole samaa luokkaa kuin perinteisillä aseilla. Tällaisten välineiden käyttöä tulisi tutkia ja selvittää mahdollisuuksia korvata niillä vaarallisempia asetyyppejä samalla, kun muutenkin seurataan asetekniikan kehitystä lainsäädännön kehittämistä silmälläpitäen.